

Preek over Galaten 2,17: Niet Christus staat in dienst van de zonde, maar ik!

Protestantse Kerk Mene – zondag 22 oktober 2017

Gemeente van de Heer Jezus Christus,

Ruzie in de kerk! Sensatie! Daar smullen de mensen altijd van. Hebben ze weer eens een aanleiding om te spotten met God en zijn grondpersoneel. Of ze hebben zoiets van: zijn dat nu ware christenen, en we vinden er een extra reden in om er geen voet meer over de drempel te zetten.

Maar ja... ruzies in de kerk zijn er al vanaf het begin geweest. En nu was het zelfs ruzie tussen twee apostelen! Jawel, tussen twee Geestvervulde apostelen, die dus gedoopt waren met de Heilige Geest, die de kracht van de Heilige Geest in hun leven ervaren hadden, die zelfs in vreemde talen spraken en profeteerden, die wonderen en tekenen hadden gedaan in Jezus' naam. Geen lauwe christenen, maar christenen die leefden zoals de Heer het bedoelde: zij gingen van kracht tot kracht steeds voort, in Gods overwinning.

Nu, twee van deze apostelen vergaten op een dag om naar de Geest te wandelen, en zij hervielen in de wandel naar het vlees. En ze beseften weer even wie zij waren: Ik, ellendig mens! (Romeinen 7)

Wie waren deze "ellendige mensen"? Het waren de twee grootste apostelen nog wel: Petrus en Paulus. Petrus wilde ineens niet meer met van die buitenlanders aan tafel zitten. Want zijn kompanen waren gekomen uit Jeruzalem, en nu gedroeg Petrus zich ineens heel anders, veel strenger. En Paulus, die zei Petrus vervolgens recht toe recht aan dat hij verkeerd bezig was. Ik denk niet dat ze met elkaar op de vuist zijn gegaan, maar of ze ook tegen elkaar geschreeuwd hebben, dat vermeldt de Bijbel niet. In ieder geval zat iedereen erbij, aan tafel, en iedereen is er dus getuige van geweest, van dit conflict tussen twee grote mannen.

Het bewijst dat zij zondaars waren, tekort schietend. Je mag dan wel apostel zijn en vervuld van de Geest, levend vanuit Romeinen 8, maar je bent lang niet altijd in de Geest, maar ook in het vlees. En dat is: ellende.

Nu was ook wel iets heel belangrijks in het geding. Het conflict ging niet over een detail, maar het ging over de kern. Het ging over de eeuwige kritiek: het kan toch niet zo zijn dat het genoeg is als je gelooft in de Heer Jezus. Dat zou veel te makkelijk zijn! Alleen maar in Hem te geloven en dan ben je rechtvaardig. Dan hoor je helemaal bij Gods volk en dan ben je volledig geaccepteerd en vergeven. Alleen maar als je gelooft? Dat kan toch niet!

Stel: een getrouwd man, hij gaat iedere zaterdagavond volledig uit zijn dak gaat met drank. Zijn vrouw werkt in de nachtdienst en hij probeert in het café een andere vrouw te versieren. Als het niet lukt, gaat hij je nog even langs de hoeren. En als hij de volgende ochtend wakker wordt met knallende hoofdpijn, dan zegt hij nog even een gebed om zijn schuldgevoel te sussen.

Maar de volgende zaterdagavond doet hij precies hetzelfde en de week daarna weer en zo iedere week hetzelfde. Diep van binnen zou hij wel anders willen, maar hij weet niet hoe. Wat is zo'n gebed dan waard, wat stelt het dan voor om te zeggen: ik geloof in Jezus. Maakt dat hem rechtvaardig en heilig?

Nou, de Joden, die vrienden van Petrus dus, die zouden zeggen: Natuurlijk kan niet. Jezus valideert de zonden van die mens! Jezus als dienaar van de zonde eigenlijk, Hij vergeeft ze en verder doet Hij er niets aan. Nee, die mens moest zich houden aan de mooie dingen die in onze wet staan. Zijn hele levensstijl moet veranderen! Hij moet zich laten besnijden, in gehoorzaamheid aan Gods verbond. Hij moet de sabbat gaan houden, en alle andere heilige dagen en feesten. Hij moet zich aan de voedingswetten gaan houden, geen onreine dieren, geen bloed. Hij moet de vreugde van de wet leren kennen. Dat toont dat hij bij Gods volk hoort. De tora en de traditie – als je die houdt, dan ben je rechtvaardig. Zo was en is de mening binnen het jodendom.

Het is niet helemaal hetzelfde, maar er is een vergelijking te trekken met het katholicisme. Maarten Luther was vroeger rooms-katholiek, en als monnik heeft hij de mensen voorgehouden hoe zij rechtvaardig konden worden. Dat was de verdienste van het lijden van onze Heer Jezus Christus, maar ook van de zalige Maria, altoos maagd, en van al de heiligen, de verdiensten van de orde, de last van de godsdienst, de verootmoediging, de verbrijzeling van het hart, de goede werken die je gedaan hebt en die je nog doen zult... al die dingen samen strekken tot vergeving van je zonden.

Hier hoor je dus wel dat ze het hebben over de verdienste van Christus. Maar er moest nog veel meer gebeuren. Die mens die iedere zaterdagavond de fout inging, moest zich verootmoedigen, hij moest biechten en goede werken doen. Alleen maar geloven in Christus, dat maakt je niet zomaar rechtvaardig: er komt meer bij kijken.

Dit zien we ook terug in de leer van de evangelische kerken. Het eerste dat met die mens moet gebeuren, is dat hij kiest voor Jezus. Dan wordt die mens wedergeboren, tenminste, dat hopen ze dan. Dan worden al zijn zonden vergeven die hij tot dan toe heeft gedaan.

Maar dat is pas het begin. Hij moet vervolgens gaan werken aan zijn heiligmaking, want hij mag niet blijven hangen in de zonden. Daar heeft hij de kracht van de Geest natuurlijk voor nodig. Maar die kan hij alleen maar krijgen als hij zich in gehoorzaamheid opnieuw laat dopen. En hij moet leven vanuit de relatie met God, en iedere dag stille tijd houden, en allerlei verkeerde patronen afleggen en nieuwe patronen aandoen. Dan leeft hij in de overwinning. En zo is hij door de kracht van de Geest op weg naar zijn heiligmaking, die weliswaar een gave van God is maar je moet er ook zelf iets voor doen. Want het kan niet zo zijn dat je blijft hangen en altijd maar weer de nederlaag lijdt en steeds voor hetzelfde vergeving moet vragen en het daarna gewoon weer doet. Want dan is het óók alsof Christus die zonde valideert, alsof Hij een dienaar van de zonde is.

Zo kan de Schrift dan wel zeggen: je bent rechtvaardig en heilig in Christus alleen. Dat staat duidelijk te lezen. Maar wij kunnen dat maar niet accepteren. Goed, misschien krijgt een mens wel vergeving van zonden als hij kiest voor Jezus, maar hij moet zich toch echt heiligen. Hij moet toch ook continu zijn oude mens doden, hij moet anders zijn dan de wereld, hij moet groeien, steeds meer op Jezus gaan lijken.

Stel dat de Here God ons honderdduizend keer dezelfde zonde zou moeten vergeven. Dat is onze eer te na.

Nu is het inderdaad zo dat het erg gemakkelijk klinkt. Geloof in Jezus en je zonden zijn vergeven. De vraag is dan ook begrijpelijk: gaat dat niet té gemakkelijk? Die mens die iedere week de beest uithangt, en weer even een gebedje zegt en alles is vergeven en vergeten? We voelen wel aan: dat klopt niet.

En toch kunnen de werken van de wet, zoals Paulus alles samenvat, die mens niet rechtvaardigen! Je kunt wel een tijdlang heel goed je best doen, misschien het zelfs jaren volhouden, als alcoholist geen druppel alcohol meer drinken, waarvoor alle respect.

Maar is dat hetgeen wat mij rechtvaardig en heilig maakt in Gods ogen? Is dat hetgeen wat mij volmaakt? Want vergeet het niet – Jezus heeft gezegd: Gij dan zult volmaakt zijn! Als je het over de boeg wilt gooien van de werken van de wet, dan is dit de norm: volmaaktheid – alles wat minder dan volmaakt is, is te weinig voor God.

Dat is de weg dus niet.

Het enige wat de wet en de geboden en de Bergrede en de apostolische vermaningen doen, is dit: zij laten ons de perfecte mens zien die wij zelf niet zijn! Het ideaalbeeld waar wij niet aan hebben voldaan! Zo houdt God ons die spiegel voor. Hij confronteert ons met onszelf. De mens

gaat zien: God wil niet dat ik verslaafd ben. En Hij wil niet dat ik op zo'n ranzige manier omga met vrouwen en met mezelf. Dat kan een hele eyeopener zijn – dat je het inziet, dat je toegeeft dat je fout bent. En dan kun je in en in verdrietig zijn, of misschien wanhopig. Hoe moet het nou verder met mijn leven?

Maar wat doet God dan? Hij laat die mens zijn Zoon zien. Jezus Christus is gestraft ten behoeve van mij! Hij heeft mijn schuld betaald voor mij! Alles is mij vergeven! (Dat is bepaald niet goedkoop, als je bedenkt wie het was die daar werd gekruisigd.) Alles is die mens vergeven – en dat is al geweldig!

Maar als die mens nog eens goed luistert naar het Evangelie, dan beseft hij nóg iets. Dan ziet hij in dat Jezus Christus hem **droeg**, aan het kruis. Jezus Christus hing daar niet alleen: Hij droeg al zijn kinderen in zich mee, met zich mee!

Wij zijn met Hem mede-gekruisigd, schreef Paulus.

En toen Jezus de geest gaf, stierf ik tegelijkertijd met Hem. Al was ik nog niet eens geboren: mijn EGO stierf met Christus, op een vrijdag in het jaar 33.

Wij zijn dood.

Het kan zijn dat dat vreemd klinkt. Maar we gaan het concreet maken.

Als je gestorven bent, dan betekent dat: dat je dood bent ten opzichte van de zonde! De macht en het gezag dat de zonde over mij had, dat is er niet meer! Want hoe kun je over een dode nou nog gezag hebben? U bent immers dood, nu al!

Ik moest denken aan een spannende speelfilm die ik heb gezien: *Sleeping with the enemy* met Julia Roberts. Die ging over een vrouw die werd geterroriseerd door haar man. Die man was sterk, sloeg haar, vernederde haar, hij behandelde zijn vrouw als een slavin. Dus wilde die vrouw ontsnappen aan de macht van haar vreselijke man. Wat deed ze? Ze overleed.

Alleen op die manier kon ze onder de ziekelijke macht van die tiran uitkomen. Hij had geen macht meer over haar, want ze was overleden.

Later bleek dat het in scène was gezet, en dat ze op een veilige plaats een nieuw leven was begonnen. Maar voor haar man bestond ze niet meer, hij kon haar niet meer domineren..

Zo is het ook met ons, die gestorven zijn voor de zonde. De zonde is een slavendrijver. Hij is er nog wel, maar zijn macht over ons is verbroken! Hij kan geen heerschappij meer over ons voeren.

En bovendien - maar daar moeten we een andere keer op doorgaan - Jezus Christus leeft nu door u heen. Christus leeft in u en mij, door de Heilige Geest, en Hij laat ons van binnenuit weten wat te doen en geeft me kracht om te doen wat Hij wil dat ik doe.

Gemeente, het gaat dus zeker niet allemaal te gemakkelijk. Christus vergeeft niet op een goedkope manier. Het is niet zo dat Hij ons maar laat hangen in de zonde. Nee: Hij pakt het kwaad bij de wortel aan, in ons binnenste! Daar verlost God ons.

Maar daarvoor laat Hij ons soms even los. Dan laat Hij ons even op onze bek gaan, vergeef me de uitdrukking.

Want zo leert Hij ons werkelijk om te leven door het geloof in Jezus Christus alleen. Om alleen op die basis rechtvaardig te zijn voor God, om ons geaccepteerd te weten door God, ja om heilig en volmaakt te zijn voor God – door het geloof alleen.

Als we onderuit zijn gegaan, dan zijn we wanhopig – Ik ellendig mens! Ik wilde het goede doen, de regels naleven, etc. maar precies het omgekeerde gebeurde. Net als dat Paulus en Petrus overkwam.

Het is op deze manier, met vallen en opstaan, dat God mij leert dat ik rechtvaardig voor Hem ben door het geloof in Christus alleen. Dat ik op dit moment precies zo ben als ik moet zijn.

Omdat Hij mij bekleed heeft met de mantel der liefde, en die mantel is Jezus Christus. Ik ben in Christus en Christus is in mij. Hij gaf zichzelf voor mij en dat is helemaal genoeg!

Tussen Petrus en Paulus is het tenslotte weer helemaal goed gekomen.

Petrus zou in zijn laatste brief nog een stukje schrijven over "onze geliefde broeder Paulus."

Paulus stond dus niet op zichzelf. Heel de christelijke kerk beleet net als Paulus: wij zijn rechtvaardig én heilig vanwege het geloof in Jezus Christus.

Laat dat dan ook voor ons de reden zijn om elkaar de broederhand te reiken. Want het is genoeg.

Amen.